

TIJEK NOVCA NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

Vida, Daria

Undergraduate thesis / Završni rad

2014

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:119860>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Daria Vida

Preddiplomski studij smjera Agroekonomika

TIJEK NOVCA NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

Završni rad

Osijek, 2014.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Daria Vida

Preddiplomski studij smjera Agroekonomika

TIJEK NOVCA NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada:

1. Izv.prof.dr.sc. Jadranka Deže, predsjednik
2. Izv.prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec, mentor
3. Doc.dr.sc. Davorin Turkalj, član

Osijek, 2014.

Sadržaj:

1. Uvod.....	1
2. Izvori podataka i metode rada.....	2
3. Financijski izvještaji	7
4. Izvještaj o novčanom tijeku.....	9
5. Tijek novca na poljoprivrednom gospodarstvu.....	11
6. Zaključak.....	15
7. Literatura.....	16
8. Sažetak.....	17
9. Summary.....	18
10. Popis tablica.....	19
11. Popis grafikona.....	20
12. Popis slika.....	21
13. Popis shema.....	20
Temeljna dokumentacijska kartica.....	23

1. UVOD

Tijek novca je pregled svih primitaka i izdataka poduzeća u jednom obračunskom razdoblju. Mali poduzetnici zakonom nisu obvezni sastavljati izvještaj o tijeku novca, ali je osobito važan za njih kako bi kvalitetno upravljali troškovima i prihodima. Izvještaj o novčanom tijeku je temeljni financijski izvještaj koji uz bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama vlasničke glavnice i bilješke uz financijske izvještaje predstavlja zakonsku obvezu poduzetnika.

Za analizu tijeka novca korišteni su podaci obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva Gajšek, kojem je primarna djelatnost stočarska proizvodnja, uzgoj krava zbog mlijeka, ali i ratarstvo kojim osiguravaju pravilnu ishranu stoke. Vlasnik upravlja gospodarstvom uz pomoć članova obitelji.

Temeljem analize tijeka novca svaki poduzetnik može uočiti povećane potrebe za troškovima, te planirati proizvodnju na način da se izbjegnu nelikvidna razdoblja u proizvodnji i poslovanju.

Cilj rada je utvrditi primitke i izdatke na OPG-u u jednom obračunskom razdoblju.

2. IZVORI PODATAKA I METODE RADA

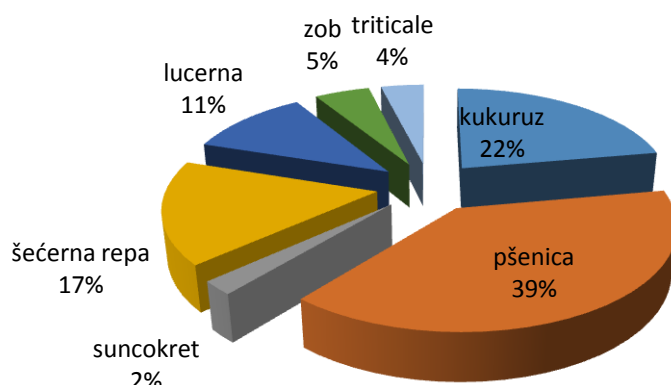
Pri pisanju rada korištena je znanstvena i stručna literatura iz područja računovodstva kao i relevantne internet stranice. U radu su primijenjene metode analize i sinteze, a u dijelu koji se odnosi na prikupljanje podataka primjenjena je metoda intervjua kao poseban oblik usmenog ispitivanja. Analizom prikupljenih podataka na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu sastavljen je novčani tijek poslovanja. U praktičnom dijelu koji se odnosi na tijek novca, korišteni su knjigovodstveni i interni podatci obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva Gajšek iz mjesta Branjin Vrh, udaljenog kilometar od grada Belog Manastira. Gospodarstvo je osnovano 2003.godine. Na gospodarstvu je stalno zaposlen vlasnik, a u radu mu pomažu članovi obitelji. Poljoprivredno gospodarstvo obrađuje 90 hektara oranica, od toga je 55 hektara vlastitih površina, a ostalo je zakup od fizičkih osoba (tablica 1). Proizvodnja je konvencionalna. Gospodarstvo je prijavljeno u sustav PDV-a, te ostvaruje pravo na poticaj.

Tablica 1:Struktura sjetve za 2013.godinu

RED. BR.	KULTURA	POVRŠINA(ha)	PRINOS(kg/ha)
1.	Kukuruz	20	5415
2.	Pšenica	35	1881
3.	Suncokret	2	2800
4.	Šećerna repa	15	5000
5.	Lucerna	10	10000
6.	Zob	4,5	1140
7.	Triticale	3,5	1425
Ukupno		90	

Izvor: Autor

Prema tablici 1 najveću strukturu u ratarskoj proizvodnji zauzima pšenica. Pšenicom je posijano 35 ha oranica, a kukuruzom 20 ha. Najmanje je posijanog suncokreta, svega 2 ha.

Grafikon 1: Udjel ratarskih kultura u proizvodnji

Izvor: Autor

Primarna djelatnost na gospodarstvu je stočarska proizvodnja, uzgoj krava zbog mlijeka, ali i ratarstvo. Gospodarstvo broji 26 krava, Holstein i Simental pasmine (slika 1), koje godišnje daju 1800 l mlijeka/krava, te konje, svinje i ovce (tablica 2). Vlasnik muži pomoću muznog uređaja, a mlijeko zatim prenosi u laktofriz (slika 2).

Slika 1: Krave u ograđenom prostoru

Izvor: Autor

Mlijeko otkupljuje Belje d.o.o. po prosječnoj cijeni od 2,20 kn/l. Isplata je redovna svaki mjesec. Ženski podmladak ostavljaju za rasplod, a mušku telad prodaju ili ostavljaju u tovu. Osnovno stado čine junice i krave. Staja za mliječne krave je zatvorenog tipa, veličine 100 m².

Tablica 2: Vrsta i broj grla na OPG-u Gajšek

Red.br	VRSTA	BROJ GRILA
1	Krava	26
2	Konj	11
3	Svinja	10
4	Ovca	12
5	Telad	17
	UKUPNO	76

Izvor: Autor

S obzirom da se gospodarstvo pretežito bavi proizvodnjom mlijeka, najveći broj grla čine krave kojih ima 26 na gospodarstvu, uz 17 teladi. OPG raspolaže sa 11 lipicanaca koji im služe za smotre i natjecanja. Svinje i ovce uzgajaju za vlastite potrebe.

Slika 2: Laktofriz

Izvor: Autor

Za potrebe proizvodnje mlijeka posjeduju vlastiti laktofriz zapremnine 500 litara. Mješajući održava temperaturu mlijeka na 4°C.

Slika 3: Silaža

Izvor: Autor

Hranu za stoku proizvode sami, a posao na oranicama obavljaju pomoću strojeva koje su u njihovom vlasništvu (tablica 3). Hrana koja prevladava u ishrani životinja je zob, suncokret, triticales, kukuruz, sijeno, pšenica i silaža (slika 3) koju sami pripremaju.

Tablica 3: Popis strojeva i opreme OPG-a

Red. br	Vrsta mehanizacije	Komada	Godina proizvodnje
1.	Traktor SAME LASER	1	1997
2.	Traktor SAME MERCURY	1	1989
3.	Traktor MASSEY FERGUSON	1	1992
4.	Traktor ZETOR 52/II	1	1990
5.	Traktor TORPEDO 60/20	1	1988
6.	Traktor IMT 539	2	1985
7.	Kombajn ZMAJ 142	1	1988
8.	Rolo balirka HESSTON	1	1995
9.	Skupljač sijena	1	2006
10.	Kosačica za sijeno	1	2010
11.	Sijačica za kukuruz	1	2007
12.	Sijačica za žito	2	2000
13.	Kultivator za repu	1	1990
14.	Balirka WELGER 52	1	1994
15.	Berač kukuruza ZMAJ	1	1989
16.	Berač kukuruza SIP	1	1990
17.	Plug trobrazni	4	1992
18.	Plug dvobrazni	3	1993
19.	Tanjurača	4	1999
20.	Sjetvospremač	2	2005
21.	Drljača	2	1980
22.	Prikolica za stajnjak	3	1991
23.	Prikolica	6	1998
24.	Elevator za kukuruz	1	2011
25.	Ciklon SIP	1	2009
26.	Muzni uređaj	2	2008
27.	Laktofriz	2	2009
UKUPNO		48	

Izvor: Autor

Gospodarstvo raspolaže sa 7 traktora, 6 prikolica, 4 trobrazna pluga, 4 tanjurače i 3 prikolice za stajnjak. Najstariji stroj je drljača iz 1980. godine, a najnoviji elevator za kukuruz iz 2011. godine. Mehanizacija na gospodarstvu je dostatna i zadovoljavajuća po pitanju starosti.

3. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijski izvještaji su završni cilj cjelokupnog računovodstvenog sustava. Računovodstveni sustav, kao najznačajniji dio informacijskog sustava poduzeća, može se opisati kao proces prikupljanja financijskih podataka, njihova procesiranja, tj. obrade i sastavljanja računovodstvenih informacija (Žager i sur.,2008.), a kao rezultat toga nastaju financijski izvještaji. Njihov je cilj informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća kao i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači prezentirati im sve relevantne i istovremeno pouzdane računovodstvene informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene. (Žager i Žager, 1999.)

Prema Zakonu o računovodstvu financijski izvještaji trebaju fer i istinito prezentirati financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tokove poduzetnika. Fer prezentacija zahtijeva vjerno predočavanje učinaka transakcija i drugih poslovnih događaja, a u skladu s kriterijima priznavanja imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda (Skupina autora, 2008.) Financijski izvještaji prvenstveno su namijenjeni vanjskim korisnicima poduzeća, no oni daju informacije i unutarnjim korisnicima.

Za iskorištavanje podataka koje daju financijski izvještaji važno je znati analizirati te podatke i od njih dobiti potrebne informacije. Analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje. (Žager i Žager, 2008.). Podatci služe kako bi ih iskoristili za daljnje poslovanje i uvidjeli koje su stavke porasle, a koje se smanjile te trebamo utvrditi razloge za nastanak istih. Te su informacije sadržane u nizu financijskih izvještaja od kojih temeljne čine:

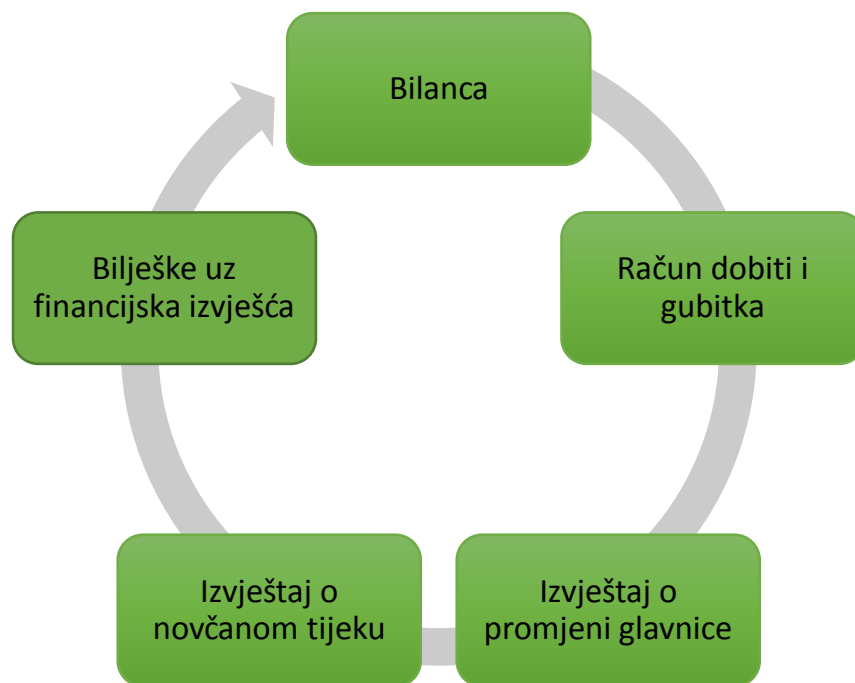
1. Bilanca
2. Račun dobiti i gubitka
3. Izvještaj o promjenjama vlasničke glavnice
4. Izvještaj o novčanim tokovima
5. Bilješke uz financijska izvješća

Bilanca prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala u određenom vremenskom trenutku.(Žager i sur., 2007.)

Račun dobiti i gubitka je računovodstveni iskaz u kojem se, na temelju podataka glavne knjige, prikazuju računi prihoda i rashoda, te utvrđuje financijski učinak poslovanja za određeno obračunsko razdoblje (Crnković i Martinović, 1999.)

Izveštaj o promjenama vlasničke glavnice iskazuje sve promjene kapitala nastale u razdoblju između sastavljanja dviju bilanci.(Skupina autora,2004.)

Bilješke uz financijska izvješća dodatno pojašnjavaju strukturu, vrijednost i obilježja nekih pozicija u gore navedenim izvještajima.(Žager i sur., 2007.)

Shema 1: Temeljni financijski izvještaji

Izvor: Žager i sur., 2007. Osnove računovodstva

Na shemi 1 prikazani su temeljni financijski izvještaji koje je svaki poduzetnik, prema Zakonu o računovodstvu, dužan sastavljati.

4. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU

Izveštaj o novčanom tijeku je jedan od temeljnih financijskih izvještaja, koji pokazuje obujam i strukturu priljeva i odljeva novca i novčanih ekvivalenata u obračunskom razdoblju. (Žager K. i Žager L, 1999.)

Novac je vrlo važan čimbenik u poslovanju svakog poduzeća. Za novac se kupuju strojevi, oprema, podmiruju obveze, ali isto tako se i za novac prodaju gotovi proizvodi. Vlasnike i korisnike zanima odakle dolazi novac u poduzeće i za što se troši. Zbog toga je potrebno sastavljati izvještaj koji ukazuje na izvore i upotrebu novca, te utvrđuje višak ili nedostatak sredstava. Upravo izvještaj o novčanom tijeku daje takve informacije i u interakciji s ostalim izvještajima daje pravu sliku poduzeća (Žager K. i Žager L, 1999.).

Obveza sastavljanja izvještaja o novčanom tijeku je utvrđena odredbama vrijedećih računovodstvenih propisa s tim da rečeni izvještaj nisu obvezni sastaviti mali poduzetnici (Parać, 2008.).

Kako bi se došlo do informacija o tome koliko je poduzeće sposobno stvarati novac iz redovnih, osnovnih aktivnosti i je li to dovoljno za odvijanje normalnog poslovanja, primici i izdaci novca razvrstavaju se u :

- a. Poslovne aktivnosti
- b. Investicijske aktivnosti
- c. Financijske aktivnosti

Poslovne aktivnosti su one aktivnosti koje su usmjerene na proizvodnju i prodaju proizvoda i roba, te pružanje usluga (Parać, 2008.). Stoga poslovne aktivnosti uključuju:

- Primici od prodaje robe i pružanja usluga
- Primici od tantijema, naknada, provizija
- Izdaci za plaćanje dobavljačima za isporučenu robu i usluge
- Izdaci za plaće radnika
- Izdaci za plaćanje poreza na dobit

Investicijske aktivnosti vezane su uz promjene na dugotrajnoj imovini. Dugotrajnu imovinu čine četiri osnovne podskupine: nematerijalna imovina, materijalna imovina, financijska imovina te potraživanja s rokom dospijeca dužim od jedne godine. (Žager i sur., 2007.)

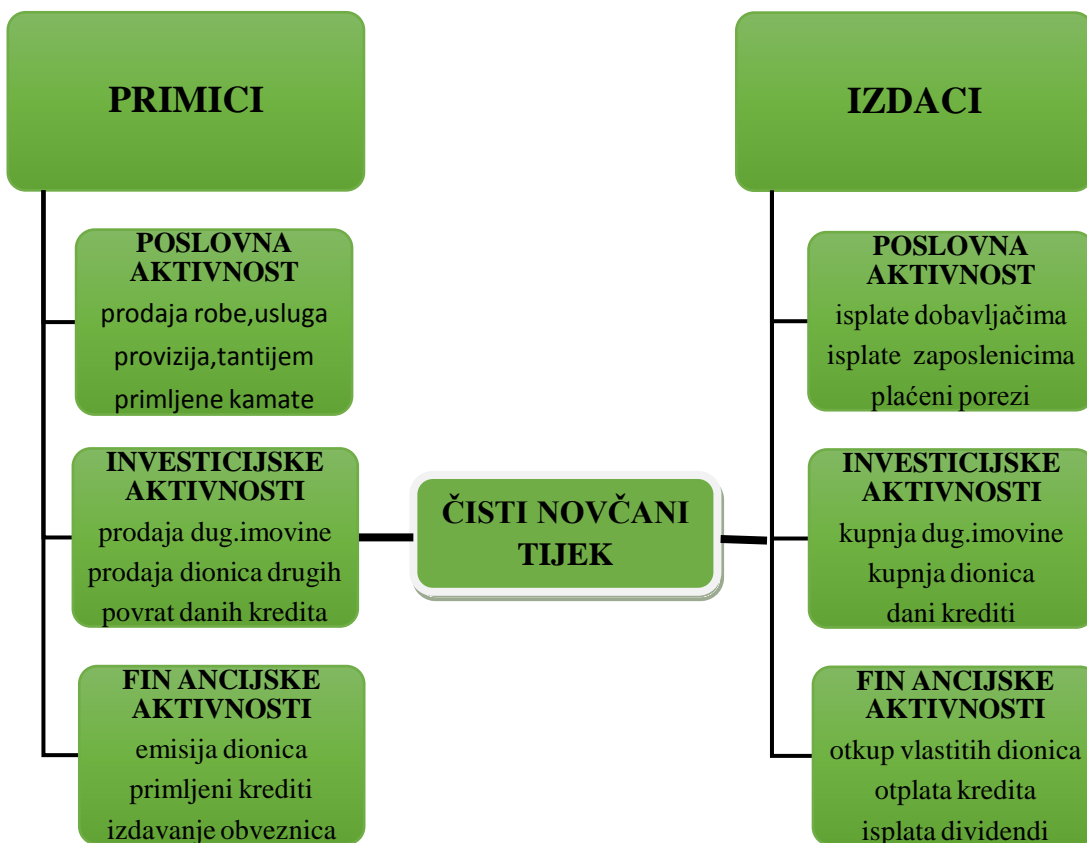
Navedene aktivnosti uključuju:

- Primici od prodaje nekretnina, opreme, postrojenja i druge materijalne i nematerijalne imovine
- Primici od povrata danih kredita drugima
- Primici od prodaje dionica, obveznica drugih poduzeća
- Izdaci za nabavu nekretnina, opreme
- Izdaci na osnovi kredita danih drugima
- Izdaci za kupovinu dionica ili obveznica

Financijske aktivnosti obuhvaćaju primitke i izdatke temeljem primljenih dugoročnih i kratkoročnih kredita, te primitke od emisije vlasničkih vrijednosnih papira. (Parać, 2008.)

Financijske aktivnosti uključuje slijedeće:

- Primici od izdavanja i prodaje dionica
- Primici od izdavanja zadužnica, obveznica
- Primici od primljenih zajmova i kredita
- Izdaci za otplatu kredita i zajmova
- Izdaci za dividende
- Izdaci za podmirenje obveza za financijski leasing (najam)

Shema 2: Prikaz novčanog tijeka

Izvor: Žager K., i Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Zagreb 1999.

Novčani tijek prikazan na shemi 2 sastavljaju veliki i srednji poduzetnici.

5. TIJEK NOVCA NA POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

Tijek novca je sustavan pregled svih novčanih primanja i svih novčanih davanja u određenom obračunskom razdoblju, a razliku između njih čini novčani tijek, odnosno čisti primici ili novac. Takva razlika može biti pozitivna, što znači da je riječ o likvidnom poduzeću, te razlika može biti negativna, dakle iz svih novčanih primanja nije moguće podmiriti sve dospjele troškove i obveze. Može se koristiti kao pokazatelj financijske snage poduzeća.

Značaj tijeka novca za male poduzetnike vrlo je važan. Sastavljanjem tijeka novca poduzetnik će točno znati odakle se novac priljeva u poduzeće, i na što se troši. Pregledom tijeka novca mogu se utvrditi najveći troškovi i razdoblja kada je potrebno posebno planirati proizvodnju kako bi se izbjegla nelikvidnost. Nadalje, tijek novca je važan i sa stajališta iznalaženja upravljanja troškovima.

Tijek novca se prati tako da se bilježe svi prihodi i troškovi gospodarstva u mjesec dana, zatim se troškovi oduzmu od prihoda. Razlika, koja može biti pozitivna i negativna, prenosi se u slijedeći mjesec, te se ponovno počinju bilježiti prihodi u tekućem mjesecu.

Prihodi su sredstva koja gospodarstvo prima iz svog okruženja i koji uvećavaju njegova novčana sredstva. Prihode analiziranog gospodarstva čine prodaja mlijeka, krava, kukuruza, šećerne repe i pšenice, te dospjeli poticaji.

Troškovi su izdavanja novca iz gospodarstva u okruženje koji umanjuju njegova novčana sredstva. U troškove gospodarstva pripadaju troškovi reprodukcijskog materijala, električne energije, plaće zaposlenika, veterinarske usluge, prijevoz, te amortizacija stada, strojeva i opreme.

Tijek novca je praćen u 2013. godini na OPG-u Gajšek. Podatci su prikupljeni pomoću knjigovodstvenih podataka gospodarstva i razgovora sa vlasnikom.

Tablica 4: Tijek novca na OPG-u Gajšek u jednom obračunskom razdoblju

Mjesec	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
PRIHODI												
Prijenos iz prethodnog mjeseca		-2329	-2461	3404	3864	6573	11131	13118	17677	16548	22242	28565
Prihod od prodaje mlijeka	2521	3300	4800	7700	1200	2500	2360	2685	3000	2000	4000	3020
Ostali prihodi (poticaji, prodaja dr. proizvoda)	17000	10700	11700	3200	10520	14400	10830	53904	10612	16629	16656	47200
UKUPNO PRIHODI	19521	11671	14039	14304	15584	23473	24321	69707	31289	35177	42898	78785
TROŠKOVI												
Stoka	600	500	300	720	800	660	470	390	500	660	900	380
Reprodukcijski materijal	2900	2500	1350	560	306	2377	1050	2670	3180	1035	1290	1746
Hrana	900	782	1235	1850	1980	2000	1743	1900	1800	1950	950	900
Ostali materijal	5400	3700	1700	1150	275	600	1200	35770	538	900	1200	1800
Veterinarske usluge	250	350	1050	210	426	1390	1100	570	1160	1070	211	584
Električna energija	1200	1000	1000	1200	1000	940	1200	1000	1200	1200	1200	1460
Prijevoz	1200	1000	1000	1200	1000	1100	1000	1200	1000	1200	1100	1200
Plaće zaposlenika	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	
Rata kredita	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200
Amortizacija osnovnog stada												52000
Amortizacija opreme (laktofriz i muzni uređaj)												2125
Amortizacija strojeva	6400	1300	106	750	224	275	440	5530	2363	1920	4482	6404
UKUPNO TROŠKOVI	21850	14132	10741	10640	9011	12342	11203	52030	14741	12935	14333	69799
PRIHODI-TROŠKOVI (prijenos)	-2329	-2461	3298	3664	6573	11131	13118	17677	16548	22242	28565	8986

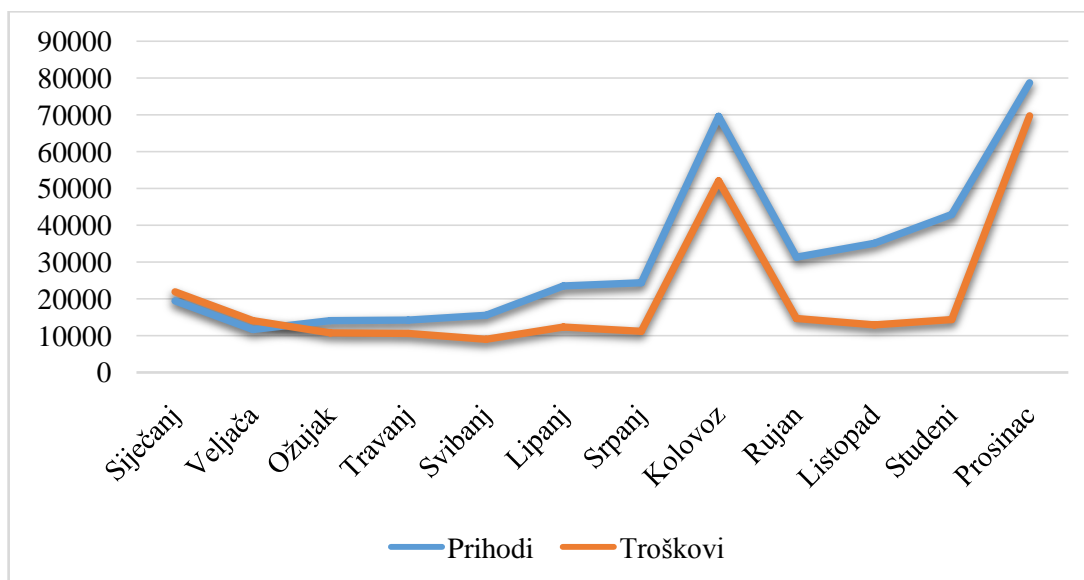
Izvor: Autor

Tablica 4. prikazuje tijek novca na OPG-u Gajšek tijekom 2013. Godine. U siječnju i veljači troškovi su bili veći od prihoda. Razlog tome je početak godine i veći troškovi amortizacije novonabavljenih strojeva nego u ostalim mjesecima.

U ožujku, travnju i svibnju prihodi su veći od troškova, zbog veće količine proizvedenog i prodanog mlijeka, u odnosu na prva dva mjeseca.

Lipanj, srpanj i kolovoz imaju znatnije povećanje prihoda, zbog prodaje krava kojima je eksploatacijeki vijek prošao, te zbog prodane pšenice. Najveću strukturu u troškovima zauzima ostali materijal potreban za upravljanje gospodarstvom, ali i troškovi hrane.

Zadnja četiri mjeseca, prihodi su i dalje veći od troškova, rezultat tome je prodaja krava, naplata kukuruza i šećerne repe. Na kraju godine je obračunata amortizacija opreme i stada, tako da trošak amortizacije predstavlja najveću stavku u prosincu.

Grafikon 2: Tijek prihoda i troškova na OPG-u Gajšek u 2013. godini

Izvor: Autor

Kretanje prihoda i troškova prikazano je grafikonom 3 iz kojeg su lako uočljivi oni mjeseci u kojima je potrebno više novčanih sredstava za nesmetanu proizvodnju.

6. ZAKLJUČAK

Tijek novca je temeljni financijski izvještaj koji je vrlo važan za poduzeće kako bi se temeljem podataka sadržanim u njemu znalo odakle novac dolazi i na što se troši. Obvezan je za velike i srednje poduzetnike. Njegova važnost, osobito u financijskom upravljanju još uvijek nije dovoljno prepoznata. Značajan je za male poduzetnike kako bi mogli planirati proizvodnju i izbjeći nelikvidnost.

Na OPG-u Gajšek primarna proizvodnja je stočarstvo, uzgoj krava zbog mlijeka. Prodaja mlijeka po cijeni 2,20 kn/l osigurava redovne mjesečne prihode gospodarstvu, a time čini prihod od prodaje mlijeka najvažnijom stavkom. Nadalje, gospodarstvo ostvaruje značajne prihode od prodaje krava, kukuruza, pšenice, šećerne repe i poticaja. U strukturi samih troškova pri proizvodnji najveću stavku čine troškovi amortizacije te ostali materijal za proizvodnju na gospodarstvu.

Iz tijeka novca na analiziranom gospodarstvu može se zaključiti kako u ljetnim mjesecima postoji potreba za većim ulaganjima, kako bi se mogla nesmetano odvijati proizvodnja. Amortizacija stada i opreme obračunava se na kraju godine, dok amortizacija strojeva predstavlja mjesečni trošak.

7. LITERATURA

- Crnković, L., Martinović, J. (1999.): Financijsko računovodstvo, Ekonomski fakultet u Osijeku, str.137
- Habek M., Jarža-Turković L., Jurić Đ., Parlov Đ., Safret M., Trcović E. (2004.): Temelji računovodstva i analitička knjigovodstva, Zagreb, str.127
- Parać, B. (2008.): Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, Zagreb, str.238, 239
- Skupina autora: Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2008., str 35
- Žager, K. i Žager, L. (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia Zagreb, str.56
- Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (2007.): Osnove računovodstva, Zagreb, str.39, 69, 71

- <http://www.profitiraj.hr/racunovodstvo-i-porezi/vaznost-izvjestaja-o-novcanom-toku/> , Filip Jelić: Znete li čemu služe informacije o novčanom toku?(10.7.2014.)
- [http://limun.hr/main.aspx?id=10390&Page=\(2.9.2014.\)](http://limun.hr/main.aspx?id=10390&Page=(2.9.2014.))
- http://www.effect-dubrovnik.com/index.php?option=com_content&view=article&id=553%3Anovani-tok&Itemid=106 Bajro Sarić, Novčani tijek (2.9.2014.)

8. SAŽETAK

Bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama vlasničke glavnice, izvještaj o novčanom tijeku te bilješke uz financijske izvještaje su temeljni financijski izvještaji koje je svaki poduzetnik, prema Zakonu o računovodstvu, dužan sastavljati.

Izvještaj o novčanom tijeku pokazuje obujam i strukturu primitaka i izdataka novca u obračunskom razdoblju. Mali poduzetnici nisu obvezni sastavljati izvještaj o novčanom tijeku iako je on za njih od izuzetne važnosti. Prihodi i troškovi novca razvrstavaju se na poslovne, investicijske i financijske aktivnosti.

Analiziranjem tijeka novca na OPG-u Gajšek prihodi na početku godine su manji od troškova, zbog amortizacije novonabavljenih strojeva. U ostalim mjesecima tijekom godine prihodi su veći od troškova, a proizvodnja je likvidna

Ključne riječi: tijek novca, prihod, trošak

9. SUMMARY

Balance sheet, income statement, statement of changes in equity, cash flow statement and notes to financial statements are the basic financial statements which every entrepreneur, according to the Accounting Act, shall compose .

The statement of cash flows shows the volume and structure of receipts and expenditures of money in the settlement period. Small businesses are not obliged to prepare the cash flow statement, although he was for them is of great importance. Revenues and costs money are classified by operating, investing and financing activities.

By analyzing the flow of money to the family farm in Gajšek income at the beginning of the year are less than the costs, due to amortization of newly acquired equipment. In other months during the year, revenues are higher than the costs, and the production is liquid

Key words: cash flow, revenue, expense

10. POPIS TABLICA

Red.br.	Naziv	Str.
1.	Struktura sjetve za 2013. godinu	2
2.	Vrsta i broj grla na OPG-u Gajšek	4
3.	Popis strojeva i opreme OPG-a	6
4.	Tijek novca na OPG-u Gajšek u jednom obračunskom razdoblju	13

11. POPIS GRAFIKONA

Red.br.	Naziv	Str.
1.	Udjela ratarskih kultura u proizvodnji	3
2.	Tijek prihoda i troškova na OPG-u Gajšek u 2013.godini	14

12.POPIS SLIKA

Red.br.	Naziv	Str.
1.	Krave u ograđenom prostoru	3
2.	Laktofriz	4
3.	Silaža	5

13.POPIS SHEMA

Red.br.	Naziv sheme	Str.
1.	Temeljni financijski izvještaji	8
2.	Prikaz novčanog tijeka	11

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište J.J. Strossmayera
Poljoprivredni fakultet u Osijeku
Završni rad

TIJEK NOVCA NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU CASH FLOW ON THE FAMILY FARM

Daria Vida

Sažetak:

Bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama vlasničke glavnice, izvještaj o novčanom tijeku te bilješke uz financijske izvještaje su temeljni financijski izvještaji koje je svaki poduzetnik, prema Zakonu o računovodstvu, dužan sastavljati.

Izvještaj o novčanom tijeku pokazuje obujam i strukturu primitaka i izdataka novca u obračunskom razdoblju. Mali poduzetnici nisu obvezni sastavljati izvještaj o novčanom tijeku. Primici i izdaci novca razvrstavaju se na poslovne aktivnosti, investicijske aktivnosti i financijske aktivnosti.

Analiziranjem tijeka novca na OPG-u Gajšek prihodi su na početku godine manji od troškova, zbog amortizacije novonabavljenih strojeva i početka godine. Tijekom proljetnih i ljetnih mjeseci prihodi su veći od troškova, i proizvodnja je likvidna

Ključne riječi: tijek novca, приход, trošak

Summary:

Balance sheet, income statement, statement of changes in equity, cash flow statement and notes to financial statements are the basic financial statements which every entrepreneur, according to the Accounting Act, shall compose .

The statement of cash flows shows the volume and structure of receipts and expenditures of money in the settlement period. Small businesses are not obliged to prepare the cash flow statement, although he was for them is of great importance. Revenues and costs money are classified by operating, investing and financing activities.

By analyzing the flow of money to the family farm in Gajšek income at the beginning of the year are less than the costs, due to amortization of newly acquired equipment. In other months during the year, revenues are higher than the costs, and the production is liquid.

Key words: cash flow, revenue, expense

Datum obrane: 18.09.2014.